

© TWAN WIERMANS

HERFORMULEER JE RANTSOENEN!

Granen nemen in prijs af, eiwitrijke en vezelrijke voedermiddelen worden duurder. Deze prijsschommelingen zorgen ervoor dat herformuleren van de rantsoenen voor vleesvarkens en zeugen wenselijk is, waardoor de productiekost van de samengestelde veevoeders verder afneemt. – *Dirk Fremaut, Hogeschool Gent*

Granen en graanbijproducten werden de afgelopen maanden gevoelig goedkoper. Met uitzondering van maïs, dat slechts 2,1% in prijs afnam, worden de meeste granen ongeveer 10% goedkoper in vergelijking met april laatstleden. Celstofrijke voedermiddelen zoals bietenpulp en luzernepellets zijn terug iets duurder geworden, namelijk respectievelijk 12,6% en 4,6%. De zuivere aminozuren zijn nog verder in prijs afgenomen. Zo bedraagt de kostprijs van het zuivere aminozuur tryptofaan slechts een derde van de prijs van eind vorig jaar. De eiwitrijke voedermiddelen, met uitzondering van voedererwten, zijn echter duurder geworden. Deze prijsveranderingen resulteren terug in een algemene daling van de productiekosten van alle samengestelde voeders voor varkens. Gemiddeld werden de mengvoeders voor vleesvarkens (VL1, VL2 en VL3) ongeveer 3% goedkoper in vergelijking met april 2013. De voedermiddelenkost voor de productie van het lacto-meel en het drachtmeel nam respectievelijk met 1,8% en 2,8% af in vergelijking met april laatstleden. De berekeningen in dit artikel zijn gebaseerd op de prijsnoteringen van 10 juni 2013. Vergeleken met de optimalisatie in april (zie *Management&Techniek* 8 van 19 april) werd bij alle rantsoenen een relatief grote prijsdaling vastgesteld.

De prijsdaling van tarwe, maïs, gerst en de meeste graanbijproducten varieerde tussen 2,1% (maïs) en 10,5% (tarwe), terwijl sojaschroot en sojabonen respectievelijk 19,9% en 2,9% duurder werden. Gezien de grote prijsdaling voor tarwe en gerst, in vergelijking met maïs, zijn deze granen in de meeste formules bijzonder interessant. De prijs van koolzaadschroot steeg tijdens de voorbije periode met 9,9%. Tarweglutenfeed, dat momenteel moeilijk te verkrijgen is, en kortmeel volgen de prijsverandering van de granen en zijn respectievelijk 8,7% en 9,5% goedkoper geworden. De schommelingen op de grondstoffenmarkt hadden niet alleen een vrij grote

.....
Heroptimaliseren van de formule resulteert in een verdere reductie van de productiekosten.
.....

impact op de veevoederprijzen, maar maken het herformuleren van de diverse rantsoenen deze maand noodzakelijk. Het herformuleren van de diverse samengestelde rantsoenen zorgt gemiddeld voor een daling van de productiekosten met 0,8

tot 2,3%, afhankelijk van het aandeel tarwe dat wordt opgenomen.

Vleesvarkensvoeder fase 1

Fase 1 (tabel 1 en figuur 1, VL1) staat voor een vleesvarkensvoeder, voor het gewichtstraject van 20 tot 45 kg. De zelfmenger stelt dit rantsoen volledig zelf samen en de gepubliceerde kostprijs heeft enkel betrekking op de voedermiddelenkosten van het rantsoen. Als een zelfmenger de samenstelling van zijn veevoeder niet wijzigt, dan bedraagt de voedermiddelenkostprijs 298,81 euro/ton in vergelijking met 302,75 euro/ton in april 2013. Dit betekent dat de kostprijs van deze formule met 3,94 euro/ton, of met ongeveer 1,3% is afgenomen. Heroptimaliseren van de formule resulteert in een verdere reductie van de productiekosten. De geoptimaliseerde prijs bedraagt 296,47 euro/ton, met andere woorden een verschil van 2,34 euro of 0,80%. De samenstelling van dit voeder, weergegeven in tabel 1, toont dat gerst een belangrijk voedermiddel geworden is. Het aandeel gerst in deze formule neemt toe van 15% in april tot het maximaal aandeel van 30%. Het tarweaandeel blijft, in overeenstemming tot de samenstelling van april laatstleden, minimaal opgenomen, namelijk 10%. Tarweglutenfeed blijft eveneens maximaal (8%) opgenomen. De eiwitvoorziening in deze formule is vooral afkom-

stig van sojaschroot (13,57%) en volvette sojabonen (5,00%, minimumeis). Koolzaadschroot verdwijnt uit de formule. Ondanks de toename van de prijzen van de sojaproducten, en de enorme kostprijzdaling van de zuivere aminozuren, is het totale eiwitgehalte van de fase 1-formule ongeveer gelijk gebleven in vergelijking met april. Wanneer we naar de inkomrijzen kijken, dan blijkt dat de inkomprijs van erwten 282,30 euro per ton bedraagt. Wanneer de huidige prijs van 290 euro daalt tot 282,3 euro, dan zullen er 7% erwten opgenomen worden in de formule. Koolzaadschroot heeft momenteel een inkomprijs van 322,60 euro per ton in vergelijking met een marktprijs van 323 euro/ton. Bij een kleine prijzdaling van het koolzaadschroot zou 4,5% koolzaadschroot worden opgenomen in de VL1-formule. De inkomprijs van sorghum, een graan dat in deze berekeningen als

en gerst maximaal opgenomen (15% en 25%). In vergelijking met april is het aandeel maïs terug sterk gedaald (6,70% versus 27,70%) en is het aandeel tarwe sterk toegenomen, namelijk van 10,00% (minimale eis) in april tot 26,40%. De eiwitvoorziening in deze formule is afkomstig van sojaschroot (11,39%) en erwten (6,33%). Koolzaadschroot en volvette sojabonen werden niet opgenomen als eiwitaanbrenger. Het totale eiwitgehalte van de fase 2-formule is lichtjes toegenomen met 0,3 eenheden en bedraagt momenteel 15,47% (maximum = 16%), terwijl het totale fosforgehalte 0,47% bedraagt (eveneens het maximale toegelaten gehalte). De inkomrijzen van volvette sojabonen en koolzaadschroot bedragen respectievelijk 513,9 euro en 292,5 euro per ton. Indien de kostprijs van de volvette sojabonen en het koolzaadschroot zouden dalen van de huidige

6,05 euro of 2,24%. De samenstelling van dit voeder, weergegeven in tabel 1, toont eveneens dat tarwe ook hier zeer interessant wordt (33,87%). Het aandeel gerst blijft maximaal aanwezig in de formule (25%) en het aandeel maïs daalde van 31,22% tot 6,44%. Overeenstemmend met het voeder van fase 2 wordt tarweglutenfeed ook hier maximaal opgenomen (15%). Het eiwit in dit rantsoen wordt aangebracht via sojaschroot (5,65%) en koolzaadschroot (3,92%). Het totale eiwitgehalte van de fase 3-formule bedraagt 13,73% in vergelijking met 13,47% in april, terwijl het totaal fosforgehalte 0,45% bedraagt. Tegenover de maximale grondstoffenkostprijs van de veevoerders in september 2007 blijkt de grondstoffenkostprijs van bovenstaande formule eindelijk goedkoper te zijn, namelijk ongeveer 2,5% ! (figuur 1). De inkomprijs van erwten bedraagt voor deze formule

Tabel 1 Samenstelling geoptimaliseerde rantsoenen voor vleesvarkens (betreft grondstoffenkostprijs, productiekost is niet inbegrepen)

	VL1	VL2	VL3
Prijs (87% DS) in euro/ton	296,47	280,10	263,85
Samenstelling (aandeel in %)			
Tarwe	10,00	26,40	33,87
Gerst	30,00	25,00	25,00
Sojaschroot Arg 49/3.5	13,57	11,39	5,65
Tarweglutenfeed	8,00	15,00	15,00
Koolzaadschroot	0,00	0,00	3,92
Maniok	0,00	0,00	0,00
Tarwekortmeel	3,08	1,40	3,00
Luzerne	0,00	0,00	0,00
Suikerbietenpulp	1,00	2,00	1,00
Erwten	0,00	6,33	0,00
Maïs	24,76	6,70	6,44
Sojabonen	5,00	0,00	0,00
Kern + aminozuren + olie	4,59	5,78	6,12
Totaal	100,00	100,00	100,00

testvoedermiddel beschouwd wordt, bedraagt momenteel 221,70 euro per ton.

Vleesvarkensvoeder fase 2

Fase 2 (tabel 1 en figuur 1, VL2) staat voor een vleesvarkensvoeder, voor het gewichtstraject van 45 tot 75 kg. Indien het rantsoen niet geherformuleerd wordt, dan bedraagt de voedermiddelenkostprijs 284,22 euro/ton in vergelijking met 287,97 euro/ton (-1,30%) in april. Na heroptimalisatie kost de VL2-formule 280,10 euro/ton. Dit is een verschil van 4,12 euro of 1,4%. De samenstelling van dit voeder wordt weergegeven in tabel 1. In het VL2-voeder blijven tarweglutenfeed

marktwaaarde van respectievelijk 530 euro en 323 euro per ton naar 513,9 en 292,5 euro per ton, dan zouden 8,73% volvette sojabonen en 1,28% koolzaadschroot in de formule worden opgenomen. De inkomprijs van sorghum (testgrondstof) bedraagt 220,10 euro/ton. De inkomrijzen van de andere voedermiddelen liggen vrij ver van de huidige marktwaarde.

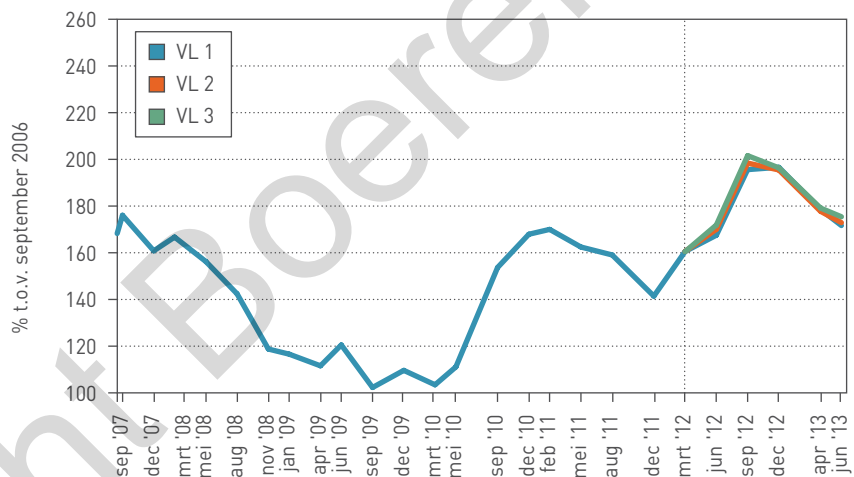
Vleesvarkensvoeder fase 3

Fase 3 (tabel 1 en figuur 1, VL3) staat voor een vleesvarkensvoeder, voor het gewichtstraject van 75 tot 120 kg. Indien het rantsoen niet geherformuleerd wordt, dan bedraagt de voedermiddelenkostprijs 269,89 euro/ton in vergelijking met 276,20 euro/ton (-1,60%) in april. Na heroptimalisatie kost de VL3-formule 263,85 euro/ton, een verschil van

284,7 euro/ton (marktwaaarde van erwten bedraagt 290 euro/ton), het inkomgehalte is dan 15%, de maximaal toegelaten hoeveelheid. Volvette sojabonen hebben bij deze berekening een inkomprijs van 515,20 euro en een inkomgehalte van 7,98% (marktwaaarde 530 euro). Voor de testgrondstof sorghum bedraagt de inkomprijs 222,50 euro en is het inkomgehalte 7,20%.

Zeugenvoeders

Tabel 2 geeft de geoptimaliseerde samenstelling van een klassiek dracht- en lactofoeder weer. De grondstoffenkostprijs om de zeugenvoeders samen te stellen, bedraagt momenteel 261,51 euro/ton voor het dracht- en 285,03 euro/ton voor het lactomeel. Indien we ons baseren op de formule van april, dan mogen we stellen dat, na heroptimalisatie, de zeu-

Figuur 1 Prijsvoluatie voeders voor vleesvarkens sinds september 2006 (= 100%)

genvoerders weer in prijs afnamen, namelijk een kostenreductie van ongeveer 7,72 euro/ton voor het drachtvoeder en 5,30 euro/ton voor het lactovoeder. De prijs-evolutie van de zeugenvoeders wordt weergegeven in figuur 2. De prijs van het lactomeel is nog steeds duurder dan in september 2007 (recordprijzen), namelijk 5,33%, het drachtmeel is sindsdien 3,4%

Tabel 2 Samenstelling geoptimaliseerde zeugenrantsoenen (betreft grondstoffenkostprijs, productiekost is niet inbegrepen)

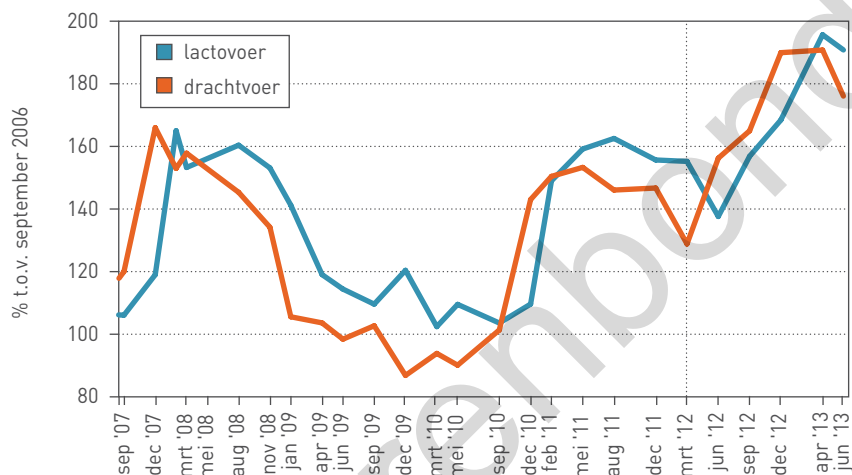
	Lactovoer	Drachtvoer
Prijs (87% DS) in euro/ton	285,03	261,5
Tarwe	10,00	0,00
Gerst	25,00	30,00
Sojaschroot ARG 49/3.5	0,00	0,00
Tarweglutenfeed	12,74	15,00
Koolzaadschroot	7,00	1,73
Maniok	0,00	0,00
Tarwekortmeel	5,00	12,78
Luzerne	0,00	0,00
Suikerbietpulp	3,00	9,49
Erwten	10,00	10,00
Mais	10,83	10,74
Sojabonen	11,05	5,71
Kern + aminozuren	5,38	4,55
Totaal	100,00	100,00

goedkoper geworden.

Het eiwit in het lactomeel wordt vooral gehaald uit sojaschroot, erwten en koolzaadschroot en een vrij groot deel uit volvette sojabonen (11,05% in vergelijking met 2,87% in april), terwijl voor het drachtmeel eveneens terug erwten als eiwitaanbrenger gebruikt worden (10,00%, maximum). Het aandeel tarwe blijft 10% (minimum) in lactovoeder, terwijl tarwe niet wordt opgenomen in het drachtmeel. Sojaschroot wordt niet langer als eiwitbron opgenomen in zowel het

dracht- als het lactomeel. De inkomprijs voor tarwe bedraagt voor het drachtmeel 226,8 euro/ton met een inkompercentage van 11,38% en 241,3 euro/ton voor sojaschroot met een inkompercentage van 3,40%. In het lactomeel wordt tarweglutenfeed voor bijna 13% opgenomen, terwijl dit 15% (maximum) is in het drachtmeel. Suikerbietpulp is iets minder

kostprijs. De reductie van de voedermiddelenkostprijs in de verschillende rantsoenen voor vleesvarkens en zeugen varieerde van 5,30 euro per ton (lacto) tot 10,53 euro per ton (VL3). De grondstoffenprijs voor het volledige mengvoeder daalde met gemiddeld 2 tot 4% voor de verschillende vleesvarkensrantsoenen. Voor het lactovoeder bedroeg de prijsda-

Figuur 2 Prijs-evolutie voeders voor drachtige en lacterende zeugen sinds september 2006 (= 100%)

aantrekkelijk door de sterke prijsstijging. Suikerbietpulp wordt respectievelijk voor 3,00% en 9,49% opgenomen in het lacto- en drachtmeel. Mais is veel minder aantrekkelijk als energieleverancier en wordt slechts met respectievelijk 10,83% en 10,74% opgenomen in het lacto- en drachtvoeder.

Prijswijzigingen

De wijzigingen in de prijsnoteringen van de veevoedermiddelen op de grondstoffenmarkt zorgden voor een verdere prijsdaling van de diverse varkensvoerders. Herformuleringen van de rantsoenen had deze maand een redelijke invloed op de

ling 1,8% terwijl het drachtvoeder 2,9% goedkoper werd. Het herformuleringen van de verschillende rantsoenen resulteerde deze maand in een kostenreductie van ongeveer 0,80% (lacto) tot 2,25% (VL3). ■

Dit is het 26ste artikel in de reeks 'Varkensvoerders produceren tegen minimale kostprijs'. Het vorige artikel verscheen in Management&Techniek 8 van 19 april 2013. De teksten zijn ook gebundeld op het afgesloten ledengedeelte van de Boerenbondwebsite, via www.boerenbond.be/grondstoffen.